

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35390
Nom	Història de la llengua catalana I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1001 - Grau Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - Grau Filologia Catalana	6 - Diacronia de la llengua catalana	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
LLUCH CRESPO, GEMMA DESAMPARADOS	140 - Filologia Catalana
NICOLAS AMOROS, MIQUEL	140 - Filologia Catalana

RESUM

L'assignatura Història de la Llengua Catalana I té com a objectiu presentar als alumnes una visió panoràmica i crítica de la història de la llengua catalana, des dels seus antecedents i orígens fins als decrets de Nova Planta. Així mateix, l'assignatura té els objectius bàsics següents:

Relacionar la història de la llengua catalana amb la de les altres llengües romàniques.

Familiaritzar els estudiants amb els problemes teòrics i metodològics de la disciplina.

Ensinar els alumnes en el maneig i la recerca de les fonts i la bibliografia de la disciplina.

Desenvolupar les estratègies crítiques i analítiques dels estudiants per a resoldre els problemes que planteja la història de la llengua catalana.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Coneixements previs de caràcter genèric. Per a superar aquesta assignatura es pressuposa un domini suficient de la normativa de la llengua catalana.

COMPETÈNCIES

1001 - Grau Filologia Catalana

- Posseir coneixements de crítica textual i d'edició de textos en llengua catalana i la seua aplicació.
- Ser capaç de localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica en l'àrea de la filologia catalana.
- Ser capaç de realitzar tasques d'assessorament i de correcció lingüística en el context de la llengua catalana.
- Ser capaç de rebre, comprendre i transmetre la producció científica en les llengües estudiades en el grau.
- Ser capaç de identificar problemes i temes d'investigació i avaluar-ne la rellevància en l'àrea de la filologia catalana, així com per iniciar-se en aquests temes d'investigació.
- Que els estudiants tinguin la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua catalana.
- Interrelacionar diferents àrees d'estudis humanístics.
- Comparar i analitzar constituents de la llengua pròpia amb els d'altres llengües.
- Conèixer l'evolució històrica interna i externa de la llengua catalana i la seua aplicació per al comentari de textos en perspectiva històric-filològica.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Al final d'aquesta assignatura s'espera que l'estudiant siga capaç de:

-Comprendre i resumir correctament el contingut d'estudis o monografies sobre història de la llengua catalana.

- Poder reconstruir el passat social de la llengua catalana.
- Situat correctament en el temps i en l'espai els fets de la història de la llengua catalana.
- Conèixer i saber usar la nomenclatura de la disciplina.
- Conèixer i relacionar correctament els tres tipus d'objectes que intervenen en la reconstrucció de la història d'un idioma: les formes lingüístiques, els usos lingüístics i la consciència lingüística.
- Argumentar adequadament sobre aspectes que poden ser objecte de reflexió, polèmica o controvèrsia.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La noció d'història de la llengua

- 1.1. Conceptes
- 1.2. Mètodes
- 1.3. Problemes

2. Els elements constitutius de la llengua catalana

- 2.1. El llatí vulgar i la formació de les llengües romàniques.
- 2.2. Els substrats preromans.
- 2.3. L'element germànic.

3. La formació de la llengua catalana

- 3.1. Marc històric i cultural.
- 3.2. El català preliterari.
- 3.3. Els usos socials i institucionals.
- 3.4. Els usos literaris: català i occità.
- 3.5. La influència del món àrab.
- 3.6. L'element romànic precatalà de Xarq al-Andalus.

4. L'expansió de la llengua. De la derrota de Muret al Compromís de Casp (1213-1412).

- 4.1. Marc històric i cultural.
- 4.2. La conformació de l'espai lingüístic català.
- 4.3. Els usos socials i institucionals.
- 4.4. Els usos literaris.
- 4.5. L'interés per la llengua.

5. La plenitud de la llengua. Del Compromís de Casp a la revolta de les Germanies (1412-1523)

- 5.1. Marc històric i cultural.
- 5.2. Els usos socials i institucionals.
- 5.3. Els usos literaris.
- 5.4. La consciència lingüística.
- 5.5. L'interés per la llengua.

6. La subordinació de la llengua. De la revolta de les Germanies a l'expulsió dels moriscos (1523-1610)

- 6.1. Marc històric i cultural.
- 6.2. Els usos socials i institucionals.
- 6.3. Els usos literaris. El concepte de Decadència.
- 6.4. La consciència lingüística. Llemosinisme onomàstic i unitat de la llengua.
- 6.5. L'interés per la llengua.
- 6.6. L'evolució interna de la llengua. Modernització, dialectalització i interferències exògenes.

7. Dependència i transculturació. De l'expulsió dels moriscos a l'abolició del règim foral (1610-1716)

- 7.1. Marc històric i cultural.
- 7.2. Els canvis de frontera lingüística.
- 7.3. Els usos socials i institucionals.
- 7.4. Els usos literaris.
- 7.5. La consciència lingüística.
- 7.6. L'interés per la llengua.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs individuals	28,00	0
Estudi i treball autònom	35,00	0
Lectures de material complementari	15,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	12,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Els continguts de l'assignatura s'introdueixen partint dels coneixements previs de l'aprenent, que haurà de participar de forma activa en el desenvolupament de l'aprenentatge. Els alumnes disposaran d'un dossier de textos expressament recomanats, els quals complementen les classes teoricopràctiques. Els estudiants realitzaran, de forma individual, activitats teoricopràctiques relacionades amb el contingut de l'assignatura, i les exposaran a classe. A més, realitzaran, de forma individual o en grup de dues o tres persones, un treball pràctic final relacionat amb el contingut de l'assignatura, i per al qual tindran en compte el dossier de textos expressament recomanats. El professor orientarà els alumnes sobre la tria i realització d'aquest treball: els temes que pot estudiar, les dates de lliurament, així com les característiques concretes d'aquests (extensió, format, tipus de lletra, interlineat, etc.).

Pel que fa a les hores no presencials, els estudiants les dedicaran a:

- a) l'estudi i preparació de les classes teoricopràctiques,
- b) la preparació i realització d'activitats teoricopràctiques,
- c) la preparació i realització del treball pràctic final,
- d) la preparació i realització de la prova escrita final.

Els professors i els estudiants faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis, detalls sobre les activitats pràctiques, etc. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per a tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

El professorat de l'assignatura garantirà la presentació i discussió de les rúbriques proporcionades pels grups consolidats d'innovació docent GESOLCAT i TREFINCAT en el marc dels PIEC *Esriptura, expressió oral i discurs audiovisual en les assignatures de l'àrea de Filologia Catalana (2a fase) i Metodologies, eines i recursos TIC per al TFG de Filologia Catalana*, respectivament. S'assegurarà la realització d'una pràctica no avaluable de l'expressió oral / escrita d'acord amb aquestes rubriques, amb les adaptacions que es consideren oportunes. Aquesta pràctica servirà com a instrument de control de l'evolució de cada alumne. Els resultats s'hauran de consignar per a poder facilitar-los al professorat de les assignatures de control del curs següent o, en el seu cas, als coordinadors del TFG.

En el marc del cicle *Les autores i els autors a les aules*, es podrà organitzar sessions amb ponents invitats. A l'inici del període docent de l'assignatura, s'informarà de les possibles activitats complementàries que s'organitzaran i de la incidència que puguin tenir en la docència i l'avaluació.

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. La mera substitució en un text font d'elements de cohesió textual, com ara connectors, o el recurs a la sinonímia no eviten que el resultat constituïska un plag. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

a) Les activitats relacionades amb el contingut teòric de l'assignatura, que hauran de ser realitzades durant el desenvolupament de l'assignatura, i el treball pràctic final relacionat amb el contingut de l'assignatura, que es lliurarà al final del curs. Aquesta part constituirà el 30% de la nota (10 % activitats, 20 % treball final).

En aquesta part es valorarà el respecte dels terminis de realització i lliurament, les normes de presentació, la correcció gramatical i la participació en les sessions de pràctica en què les activitats i treballs seran supervisats i comentats. A l'inici de curs, el professor determinarà quines activitats pràctiques, per la seua naturalesa, són recuperables en segona convocatòria i quines no ho són.

b) Una prova escrita final que avaluarà els coneixements teòrics i pràctics, així com l'adquisició de les competències generals i específiques. Aquesta part constituirà el 70% de la nota. La prova escrita final inclourà:

1. Qüestions teoricopràctiques relacionades amb la història de la llengua catalana i amb la seua metodologia. (50% de la nota final).
2. El resum crític d'un o de més d'un dels textos del dossier de textos expressament recomanats. (20% de la nota final).

Per aprovar l'assignatura caldrà obtenir *apte* en el treball pràctic final, i tenir aprovades les dues parts de la prova escrita final (2,5 sobre un màxim de 5 en les qüestions teoricopràctiques i 1 punt sobre 2 en el resum).

En totes les proves cal demostrar un bon coneixement del registre formal i de la normativa gramatical. D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa en la prova final comportarà la qualificació de no *apte*, independentment de la nota del contingut. Igualment, en el treball pràctic final les errades de normativa compten negativament

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a) Activitats pràctiques (30%)	30%
b) Proves finals:	70%

1. Qüestions teoricopràctiques (50%)
2. Resum crític d'un text del dossier (20%)	

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Ferrando, Antoni i Miquel Nicolàs (2005): Història de la llengua catalana, Barcelona, Pòrtic / UOC.
- Martí i Castell, Joan (2001): Els orígens de la llengua catalana, Barcelona: Pòrtic / UOC.
- Moran, Josep i Joan Anton Rabella (2001): Primers textos de la llengua catalana, Barcelona: Proa.
- Nadal, Josep Maria i Modest Prats (1982, 1996): Història de la llengua catalana. 1/ Dels inicis fins al segle XV. 2/ El segle XV, Barcelona: ed. 62.
- Sanchis Guarner, Manuel (1980): Aproximació a la història de la llengua catalana, Barcelona: Salvat.

Complementàries

- Badia i Margarit, Antoni M. (2004): Moments clau de la història de la llengua catalana, Vic: Universitat.
- Bastardas, Joan (1995): La llengua catalana mil anys enrere, Barcelona: Curial.
- Colón, Germà (1993): El lèxic català dins la Romània, València: Universitat de València.
- Ferrando, Antoni (1980): Consciència idiomàtica i nacionals dels valencians, València: Universitat de València.
- Marcet, Pere (1987): Història de la llengua catalana, Barcelona: Teide.
- Nicolàs, Miquel (1998): La història de la llengua catalana: la construcció d'un discurs, Barcelona: PAM.
- Rafanell, August (1999): La llengua silenciada, Barcelona: Empúries.
- Sanchis Guarner, Manuel (2002): WEls valencians i la llengua autòctona durant els segles XVI, XVII i XVIII, València: Universitat de València.